

A Győri Ítéltábla a dr. Zalán Gábor ügyvéd által képviselt **felperesnek** a dr. Futó Barnabás ügyvéd és dr. Mucsy Márton ügyvéd által képviselt **alperes** ellen jó hírnév megsértése iránti perében a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2010. november 4. napján kelt 4.P.21.253/2010/9. számú ítélete ellen a felperes részéről 10., az alperes részéről 11. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét helybenhagyja.

Köteles a felperes megfizetni az állam javára az illetékügyben eljáró hatóság felhívására 39.000,- (Harminckilencezer) forint, az alperes 81.000,- (Nyolcvanegyezer) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Köteles az alperes megfizetni a felperesnek 15 napon belül 30.000,- (Harmincezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s:

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes az "A" című ingyenes hetilap 2008. június 21-i számában megjelent „Csatorna - fedél nélkül: a dátumok egybeesése" című sajtóközleményében megsértette a felperes jó hírnevét azzal, hogy azt a valós tény, hogy felperes 2008. április 7-én az **helység 1-i "F"** Iskola előtt volt és az építkezés miatti rossz körülményeket kifogásoló szülőkkel együtt, köztük "C"-vel együtt megnyilatkozott, abban a hamis színben tüntette fel, mintha felperes közvetlen kapcsolatba hozható lenne azokkal a személyekkel, akik felgyújtották "B" házát és kocsiját.

Kötelezte a megyei bíróság az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1.350.000,- forint nem vagyoni kárpótlást, valamint 100.000,- forint + áfa ügyvédi munkadíjat, mint perköltséget.

Ezt meghaladóan a felperes további 650.000,- forint nem vagyoni kárpótlás megfizetésére irányuló kereseti kérelmét elutasította. Az alperest 81.000,- , a felperest 39.000,- forint feljegyzett kereseti illeték megfizetésére kötelezte az állam javára.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában megállapította, hogy a felperes 2006. őszétől 2009. június 11. napjáig **"Helység"1 Város** Önkormányzata Képviselőtestületének volt tagja, az alperes pedig kiadója az **helység 1-i "A"** című ingyenes hetilapnak. 2008. április 8-án az akkori polgármester, **"B"** autóját és épülő családi házát felgyújtották. A bűncselekménnyel kapcsolatban felbújtással gyanúsított **"C"** **helység 1-i** vállalkozót 2008. június 13-án letartóztatták. A megyei bíróság rögzítette, hogy **"B"**nek a 2008. június 12-i, az Indexen, az MTI-nél, a megyei és országos sajtóban is megjelent közleménye szerint az őt ért támadások hátterében egy olyan vállalkozói politikai összefonódás áll, amelynek két tagja **"C"** és a felperes. A felperes valamennyi fórumon reagált az ellene felhozott vádakra.

Ezt követően került sor a **"D"** által írott perbeli újságcikk megjelenésére, amellyel kapcsolatban a felperes sajtó-helyreigazítási pert indított a **"A"** Szerkesztősége ellen. A Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 4. P.20.892/2008/4. számú elsőfokú ítéletét a Győri Ítéltábla Pf.I.20.365/2008/4.sorszámú ítélete a per főtárgya tekintetében helybenhagyta, a Legfelsőbb Bíróság pedig a Pfv.IV.20.506/2009/5.sorszámú ítéletével a jogerős, a **"A"** Szerkesztőségét helyreigazításra kötelező ítéletet hatályában fenntartotta.

Az elsőfokú bíróság a sajtó-helyreigazítási perben megállapított tényállást a jelen ügyben annyiban módosította, hogy a felperes nem vett részt az **helység 1-i "F"** Iskola előtt a **"E"** Egyesület által szervezett megmozduláson 2008. április 7-én, hanem nagyobbik gyermekét vitte iskolába. Ennek során tapasztalta azt a megmozdulást, amelyhez véletlenszerűen csatlakozott.

A megyei bíróság álláspontja szerint a felperes alappal hivatkozott arra, hogy a perbeli újságcikk a Ptk.78. § (1) bekezdése szerinti jó hírnév sérelmét valósította meg, mert kapcsolatot teremtett az április 7-i esemény (az iskola előtti gyülekezés) és az április 8-i gyújtogatás között. Az előzményekre is figyelemmel az **"Helység"1-ben** és környékén élők számára egyértelmű volt, hogy a perbeli újságcikk a felperes személyére és érintettségére utal mindkét eseménnyel kapcsolatban. Rámutatott, hogy a Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.20.506/2009/5.sorszám alatti ítélete rögzítette, hogy a felperes kapcsolatban állt a letartóztatott vállalkozóval. A sajtó-helyreigazítási perben kifejtettekkel egyezően megállapította, hogy a perbeli újságcikk annak hamis látszatát keltette, hogy ez a kapcsolat a polgármester személye ellen irányuló és bűncselekményt is megvalósító koncentrált támadás elemeként értékelendő.

A nem vagyoni kárpótlás körén belül bizonyítottanak találta azt a felperesi előadást, mely szerint a felperes külföldre költözésében a perbeli újságcikknek és az ahhoz kapcsolódó további cikkeknek, felszólalásoknak volt döntő szerepe. Ugyancsak alaposnak találta azt a felperesi hivatkozást, mely szerint felperes képviselőtestületi tagságáról a cikkel összefüggésben mondott le. A tanúvallomások alapján bizonyítottanak látta azt is, hogy a felperes egészségi állapotának romlásával részoki összefüggésben állt a perbeli újságcikk - a további, számára ugyancsak sérelmes közleményekkel együtt - és az az üzleti életben is hátrányosan befolyásolta a felperes megítélését. Erre figyelemmel a nem vagyoni kárpótlás összegét mérlegeléssel 1.350.000,- forintban állapította meg azzal, hogy a kereseti kérelem szerinti 2.000.000,- forintos igény sem tekinthető eltúlzottnak.

Az elsőfokú bíróság a perköltségről a Pp.81.§.(2) bekezdése alapján rendelkezett.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelynek megváltoztatását kérte annyiban, hogy az ítélet tábla kötelezze az alperest a kereseti kérelem szerinti 2.000.000,- forintos nem vagyoni kárpótlás megfizetésére. Arra hivatkozott, hogy a megyei bíróság nem vette kellő módon figyelembe azt a tényt, hogy a perbeli újságcikk a felperes személye, valamint a polgármester háza és gépkocsija ellen merényletet elkövetők személye között állított valótlanul kapcsolatot. Rámutatott, hogy az írott sajtóban megjelent közlemény rendkívül széles olvasói körhöz jutott el, az azt megelőző nyilatkozatok pedig az alperesi újságírók felelősségét súlyosbítják különös tekintettel arra, hogy azokra a felperes azonnal reagált.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes is fellebbezést terjesztett elő, amelyben annak megváltoztatását, a felperesi kereseti kérelem teljes körű elutasítását kérte. Álláspontja szerint a megyei bíróság iratellenesen állapította meg, hogy a felperes nem a "E" Egyesület megmozdulásán vett részt 2008. április 7-én, hanem nagyobbik gyermekét vitte iskolába. Hangsúlyozta, hogy az 1989. évi III. törvény a gyülekezési jogról a rendezvény résztvevői között nem tesz különbséget aszerint, hogy azon csak szemlélőként, vagy előzetes elhatározás alapján jelennek meg.

Álláspontja szerint a per tárgyává tett újságcikk nem tartalmazott valótlan tényállítást a felperes személyével kapcsolatban, mindössze a 2008. április 7-i és április 8-i eseményeket sorolta fel kronológiai sorrendben. Hangsúlyozta, hogy az események közötti összefüggést "C" személye teremtette meg.

Rámutatott, hogy a felperes jó hírnevének sérelme azért sem állapítható meg, mert a valóságnak megfelel az a tény, hogy a felperes és "C" szoros kapcsolatban álltak egymással. Támadta az elsőfokú ítéletet azzal is, hogy az iratellenesen tartalmazza, hogy az alperes azt állította, hogy a felperes előzetes letartóztatásban lenne. Kifejtette, hogy az újságcikk utalást sem tartalmaz arra nézve, hogy a felperes a gyűjtogatásban részt vett volna. Sérelmezte, hogy a megyei bíróság ítélete olyan irreleváns körülményekre is hivatkozik ("B" polgármester nyilatkozata, illetőleg a felperes személyére vonatkozó további újságcikkek) amelyek nem képezték a per tárgyát. Hangsúlyozta, hogy a felperes az újságcikk megjelenésekor közszereplőnek minősült, ebből adódóan pedig magasabb tűrési kötelezettsége volt a személyét érintő sajtóközleményekkel szemben. E körben hivatkozott a 36/1994.(VI.24.) AB határozatban foglaltakra. Fenntartotta azt a védekezését, hogy a felperes a nem vagyoni kárpótlás alapjául szolgáló körülményeket illetően sem az egészségromlást, sem a magánéletben illetőleg a politikai és üzleti életben bekövetkezett hátrányokat nem bizonyította. Ennek kapcsán utalt arra, hogy az egészségügyi állapotra vonatkozóan az ilyen irányú szakképzettséggel nem rendelkező tanúk vallomásai alkalmatlanok arra, hogy a felperes előadását alátámasszák, az üzleti életben esetlegesen bekövetkezett hátrányok pedig nem szolgálhatnak vagyoni kárpótlás alapjául, azokra a felperes vagyoni kártérítés körén belül hivatkozhatott volna volna. Végül utalt a Strasbourg-i Bíróság joggyakorlatára azzal, hogy a politikai élettel kapcsolatos történekekről való tájékoztatásban a sajtónak kiemelt szerepe van és az ehhez fűződő újságírói szabadság magában foglalja a túlzás, vagy éppen a provokáció lehetőségét is.

A másodfokú eljárás során fellebbezését kiegészítette azzal, hogy a Tatabányai Törvényszék 9.P.21.303/2011/7. sorszám alatti jegyzőkönyvében rögzített személyes nyilatkozat alapján ugyancsak az állapítható meg, hogy a felperesnek nincsenek egészségügyi problémái, gyomorpanaszai pedig nem a perbeli újságcikkkel összefüggésben alakultak ki.

A fellebbezések az alábbiak szerint nem alaposak:

Az elsőfokú bíróság a szükséges és egyben elégséges körben a bizonyítási eljárást lefolytatva a bizonyítékokat okszerűen, a Pp.206.§.(1) bekezdésének megfelelően mérlegelve helyes tényállást állapított meg és az abból levont jogi következtetése is helytálló.

Alapítván hivatkozott arra fellebbezésében az alperes, hogy a megyei bíróság ítélete iratellenesen tartalmazza, hogy a 2008. április 7-i eseményen a felperes nem vett részt. Az ítélet indokolása azt tartalmazza, hogy a felperes nem előre szervezett megmozduláson jelent meg, hanem az iskola előtt gyülekező egy-két emberhez csatlakozott véletlenszerűen. Kétségtelen tény, hogy az 1989. évi III. törvény nem tesz különbséget a rendezvényen megjelentek között. A felperes azonban nem is azt sérelmezte, hogy a megmozduláson jelenlévőként tüntették fel, hanem azt, hogy részvételét az újságcikk egy folyamat részeként úgy mutatta be, hogy megjelenésével bűncselekményt is magába foglalóan szándékegyesben cselekedett a gyújtogatással összefüggésben gyanúsított "C"vel. A cikk a "F" Iskola előtti rendezvényt a bűncselekmény tükrében ismerteti, amikor úgy fogalmaz, hogy „a "B" polgármester elleni támadás miatt más - sokkal komolyabb - súlyt kap a történet". A két esemény közötti kapcsolat látszatát erősíti a „nehéz eltekinteni a koncentrált támadás elméletétől, amikor minden így „stimmel"." cikkrészlet is.

A jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényről állít vagy híresztel vagy való tényről hamis színben tüntet fel. A valótlan tény állítása megvalósulhat oly módon is, hogy célzásokkal, utalásokkal keltik vagy sugallják események megtörténtének látszatát (BH. 2007.151). Ugyanígy a jóhírnév sérelmét jelenti, ha az utalások, célzások valós események közötti nem létező kapcsolat fennálltának hamis látszatát keltik.

Erre tekintettel helyesen állapította meg a megyei bíróság, hogy a sérelmezett újságcikk nem a felperes magatartásával kapcsolatos értékítéletet tartalmaz, hanem a valós tényeket abban a hamis színben tünteti fel. Azt sugallja az átlagolvasó felé, hogy a polgármester tevékenységét bármilyen módon kritizáló, a polgármester személyét érő támadások egy egységes, akár bűncselekményt is megvalósító folyamat részei. Alapítván hivatkozott az alperes fellebbezésében arra, hogy az újságcikk mindössze az események kronológiai sorrendnek megfelelő felsorolását tartalmazza. Helytállóan utalt arra az elsőfokú bíróság, hogy a felperes jó hírnevét nem az események időrendbeli ismertetése, vagy a közte és a "C" között valóban fennálló kapcsolat bemutatása sértette, hanem az, hogy ezt a kapcsolatot az újságcikk összefüggésbe hozta a gyújtogatással.

Az alperes fellebbezésében hivatkozott 36/1994.(VI.24.) AB.határozat szerint a szabad véleménynyilvánításhoz való alkotmányos jog a véleményt annak érték- és igazságtartalmára tekintet nélkül védi. A véleménynyilvánítási szabadság külső korlátja az ugyancsak alkotmányos oltalom alatt álló emberi méltóság, becsület, jó hírnév. E külső korlátból és a közügyekkel kapcsolatos véleménynyilvánítási szabadság jelentőségéből az következik, hogy a közszereplőkről alkotott kedvezőtlen véleménynyilvánítás, értékítélet önmagában akkor sem alapoz meg személyiségvédelmet, ha túlzó vagy felfokozott érzelmeket tükröz. (BH. 2004.104.) Ugyanakkor a valótlán és hátrányos megítélés kiváltására alkalmas tényállítás esetén a közszereplő is ugyanolyan feltételekkel jogosult személyiségi jogvédelemre, mint bármely más személy (BDT 2005.1278.).

Az alperes fellebbezésében írtakkal ellentétben az elsőfokú ítélet nem tartalmaz olyan megállapítást, miszerint az alperes azt állította vagy arra utalt, hogy a felperes előzetes letartóztatásba került.

Az elsőfokú bíróság 7. sorszám alatt a per anyagává tette a 4.P.21.159/2009/6. szám alatti jegyzőkönyvet és a 4.P.21.159/2009/21. számú ítéletet, így alaptalanul hivatkozott arra az alperes, hogy a **"B"** által tett nyilatkozat, valamint a felperes személyére vonatkozó további cikkek megemlítésével a megyei bíróság túllépett a jelen per keretein. A 4.P.21.0159/2009/6. szám alatti jegyzőkönyvben ugyanis maga a felperes is említést tett a személyére vonatkozó további újságcikkekről, míg a polgármester kijelentését a Győri Ítéltábla Pf.V.20.418/2010/4.számú ítéletével helybenhagyott, a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 4.P.21.159/2009/21. számú ítéletének tényállása tartalmazza.

Nem helytálló az alperes azon előadása sem, hogy Az Emberi Jogok Európai Bíróságának az 5380/07. számú kérelem alapján indult **"G"** ügyben hozott ítélete alapján nincs helye a jogsértés megállapításának. A jogeset szerint egy általában a jobboldali (és szélsőjobboldali) sajtóval kapcsolatban tett, a kérelmezőre közvetetten utaló általános megfogalmazás („zsidóznak”) nem minősül tisztán tényállításnak, az abban kifejezett vélemény nem minden ténybeli alapot nélkülözött és a vita közérdekű jellegére sem tekinthető eltúlzottnak, így azzal kapcsolatban a nyilatkozatot tevő polgárjogi felelőssége a Magyarországon az 1993.évi XXXI.törvénnyel kihirdetett, Rómában 1950. november 4-én kelt Egyezmény 10. Cikkének (1) és (2) bekezdése alapján nem áll fenn. A perbeli esetben azonban az alperes nem közvetetten utalt a felperesre, hanem kifejezetten nevesítette őt. A sérelmezett cikkrészlet nem általános megfogalmazást tartalmazott, hanem a felperes személyét egy konkrét bűncselekménnyel hozta összefüggésbe.

Az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kárpótlás körén belül helytállóan állapította meg, hogy felperes által hivatkozott egészségügyi, magánéletbeli valamint a politikai és üzleti életben tapasztalt hátrányok a perbeli újságcikkkel okozati összefüggésben állnak és a nem vagyoni kárpótlás összegszerűségét is a felperest ért sérelmekkel arányosan állapította meg - és ennyiben a felperesi fellebbezés sem alapos - mértékében szükséges és egyben elégséges arra, hogy a felperest ért nem vagyoni hátrányokat pótolja. Éppen e hátrányok kialakulásában játszott szerepet az - amint arra a felperes fellebbezésében is hivatkozott -

hogyan az írott sajtóban megvalósított jogsérelemről szélesebb kör szerzett tudomást annál, mintha arra a televízióban vagy más fórumon került volna sor.

Alaptalanul hivatkozott a másodfokú eljárás során az alperes arra is, hogy a Tatabányai Törvényszék 9.P.21.303/2011/7. szám alatti jegyzőkönyvében foglaltak a felperes nem vagyoni kárpótlás iránti igényét alaptalanná teszik.

A Pp.235.§.(1) bekezdés alapján a fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására akkor kerülhet sor, ha az új tény vagy az új bizonyíték az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutott a fellebbező fél tudomására, feltéve, hogy az - elbírálása esetén - reá kedvezőbb határozatot eredményezett volna. Az alperes által csatolt jegyzőkönyv a 2012. év január 12-i tárgyalásról készült, s ekként a Pp.235.§.(1) bekezdésére figyelemmel a másodfokú eljárásban bizonyítékként befogadható volt. A jegyzőkönyv 8. oldalán azonban a felperes nem azt állította, hogy gyomorpanaszai teljes mértékben megszűntek, hanem csak azt, hogy azok egy év alatt fokozatosan csökkentek és „az utóbbi időben csak alkalmanként fordulnak elő”. A felperes ugyanebben a jegyzőkönyvben előadta azt is, hogy az újságcikkek - és így a perbeli újságcikk is - a nyilatkozat megtételének időpontjáig is felháborítják, nyugtalaná teszik. A felperes a jegyzőkönyvben azt adta elő, hogy az Angliába költözésétől számított kb. egy év eltelté után hagyta abba a gyógyszereszedést. Hangsúlyozta, hogy „minél többen mondanak valakiről valamit, annál hihetőbbé válik”. A felperes ezt követően nyilatkozott úgy: „eltekintve attól, mint ahogy korábban elmondtam, a perbeli cikk megjelenése után és a többi cikk megjelenése kapcsán gyomorpanaszaim is keletkeztek, mert idegesek voltunk az adott körülmények között, hogy a terhemre rótt cselekmény miatt esetleg elvisznek.” Ez a megfogalmazás - az alperes állításával szemben - nem arra utal, hogy a felperes panaszait a büntetőeljárás megindítása iránti félelem okozta, hanem az állapítható meg, hogy a panaszok - és így az esetlegesen ellene induló nyomozástól való félelem is - éppen a perbeli újságcikk miatt alakult ki a felperesnél.

Az ítélet tábla a felperes 2012. január 12-én megtett nyilatkozatának értékelésekor figyelemmel volt arra is, hogy annak megtételekor a perbeli újságcikk megjelenéséhez képest már három és fél év eltelt, a felperes nyilatkozatai pedig éppen arra utalnak, hogy a perbeli újságcikk által kiváltott hátrányos következmények teljes körűen, nyomtalanul még ez idő alatt sem szűntek meg.

Mindezekre figyelemmel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§.(2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Saját fellebbezése vonatkozásában mind a felperes, mind az alperes pervesztesnek tekintendő, ezért a feljegyzett fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM.rendelet 13.§.(2) bekezdése alapján kötelesek az állam javára megfizetni. A másodfokú eljárásban az alperesi fellebbezés pertárgyértéke 1.350.000,- forint, a felperesi fellebbezés pertárgyértéke 650.000,- forint volt, erre figyelemmel a felperes 2/3 arányban tekintendő pernyertesnek. Az ügyvédi munkadíj áfát is magában foglaló összegéről a kifejtett ügyvédi tevékenység mérlegelésével

az ítélőtábla a Pp.239.§-a folytán alkalmazandó Pp.81.§.(1) bekezdés valamint a 32/2003.(VIII.22.) IM.rendelet 3.§.(1), (2), (5) és (6) bekezdései alapján rendelkezett.

Győr, 2012. évi január hó 31. napján

Dr. Lezsák József sk.
a tanács elnöke

Dr.Szalay Róbert sk.
előadó bíró

Dr. Maurer Ádám sk.
bíró

A kiadmány hitelül:
Kiadó